

Van instemmingsrecht naar invloed en arbo

Barbara van Dam-Keuken

Barbara van Dam-Keuken

| Juridisch medewerker

Arbeid en Medezeggenschap

De Clercq Advocaten Notariaat

Hoge Rijndijk 306

2314 AM Leiden

b.vandam@declercq.com

071 581 53 55

+ 31 6 45 60 91 03

Programma

1. Belang van medezeggenschap bij arbo
2. Het instemmingsrecht van de OR
3. Andere instrumenten om strategische invloed uit te oefenen
4. Praktische tips

Rijksoverheid.nl

<https://www.rijksoverheid.nl> › documenten › rapporten › naleving...

Naleving op de Wet op de ondernemingsraden - Rijksoverheid.nl

4 sep. 2023 · Uitkomsten van het nalevingsonderzoek naar de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Dit periodieke onderzoek stelt vast welk percentage van de or-plichtige ondernemingen een or heeft.

ADVIES 25/02 | MEI 2025

**Gezond en veilig
werken door effectieve
regels en preventie**

Arbovisie 2040, deel 2

SER

Weetjes

Hoeveel procent van de ondernemers met een OR voert overleg met de OR over arbeidsomstandigheden en gezondheid?

93%

Weetjes

Hoeveel procent van de ondernemingsraden heeft voor dit overleg een Arbo- of VGWM-commissie (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu) ingesteld?

24%

SER Arbovisie 2040 in hoofdlijnen

1. Arbeidsrisico's veranderen door de organisatie van het werk;
2. Preventie moet centraal staan, niet herstel;
3. Gezond en veilig werken vraagt gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers;
4. De inbreng van werknemers bij arbobeleid is vaak beperkt, wat de effectiviteit van preventie en uitvoering belemmert;

+ Moderne, naleefbare en effectieve arboregels.

Wat betekent dit voor de OR?

1. Werknemersinvloed is belangrijk → formele rechten moeten meer worden benut;
2. De OR moet aan de voorkant van beleid worden meegenomen;
3. OR moet zich met arbo meer richten op besluiten (ook ten aanzien van reorganisatie, digitalisering) en niet alleen op instemmingsplichtige regelingen;
4. OR als noodzakelijke partner bij preventie.

Juridisch kader

Juridisch kader

Arbo-wet

- Art. 5: RI&I en Plan van aanpak
- Art. 12: Samenwerking, overleg en bijzondere rechten OR
 - Wetsvoorstel: overleg met OR/PVT over arbo-beleid → raadplegen met OR/PVT
- Art. 13: Instemmingsrecht preventiemedewerker (aanstelling en de persoon)
- Art. 14 lid 9: Als niet gekozen wordt voor arbodienst maar maatwerkregeling → schriftelijke overeenstemming OR nodig
- Art. 17: Afwijking bij maatwerk → schriftelijke overeenstemming OR nodig
- Art. 24: Contact met toezichthouder

Het instemmingsrecht

Art. 27 WOR: Instemmingsrecht

- Vaststelling, wijziging of intrekking van een regeling op het gebied van arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid (art. 27 lid 1d WOR)

Rechtspraak

Er is geen sprake van een instemmingsrecht als een besluit weliswaar gevolgen heeft voor de veiligheid bij de arbeid maar waarbij de werkgever niet *bedoeld* heeft om die veiligheidsaspecten te regelen.

HR: 20 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AF0155

Vraag

Is de wijziging van een thuiswerk- en hybridewerkenregeling instemmingsplichtig?

Ktr. Amsterdam 3 juni 2025, ECLI:NL:RBAMS:2025:3782

Ktr. Den Bosch 15 september 2025, ECLI:NL:RBOBR:2025:5758

Het instemmingsrecht: een sterk recht!

- Geen instemming verleend:
 - Besluit mag pas worden uitgevoerd, als de kantonrechter vervangende instemming heeft gegeven.
 - Wordt het besluit desondanks toch uitgevoerd?
 - OR moet **nietigheid** besluit inroepen **binnen 1 maand** na mededeling van besluit door bestuurder of nadat in praktijk gebleken is dat uitvoering wordt gegeven aan besluit.
 - Bestuurder moet de kantonrechter instemming vragen.

Stelling

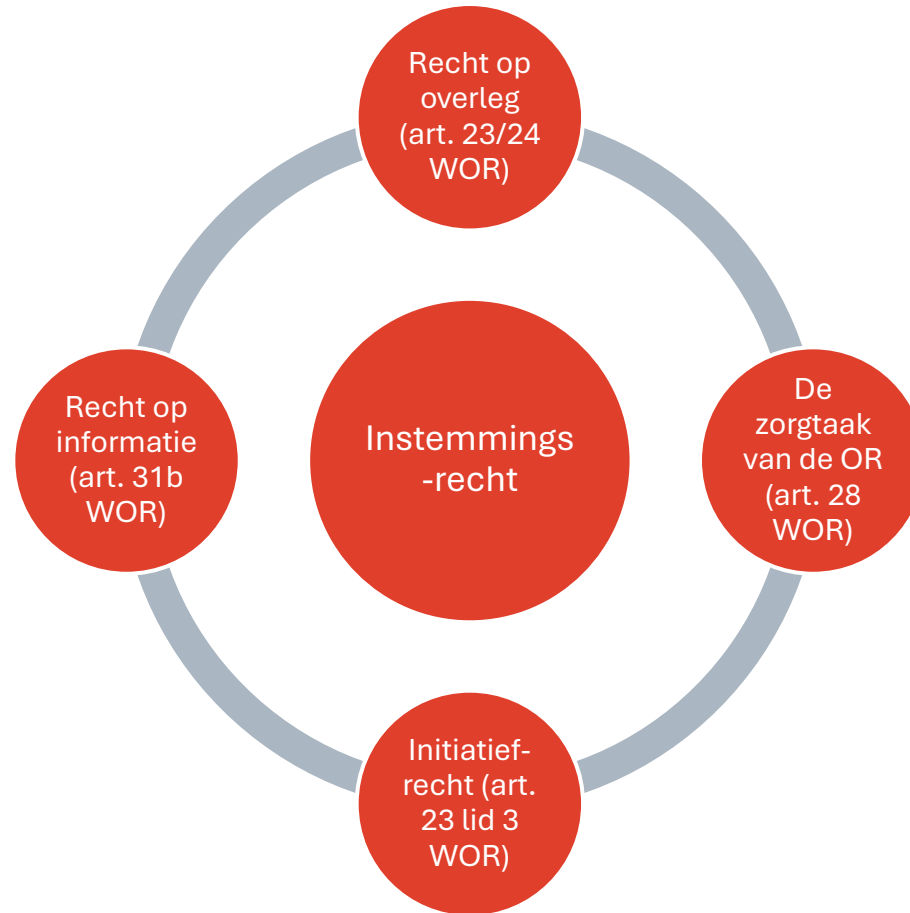
‘Invloed ontstaat niet bij instemming, maar lang daarvoor!’

Vraag

‘Welke instrumenten uit de WOR geven jullie ruimte voor strategische invloed?’

Gebruiken jullie die al?

De instrumenten van de OR

Jaarplan!

Scholing!

Het art. 24-overleg met de bestuurder

Minstens 2x per jaar

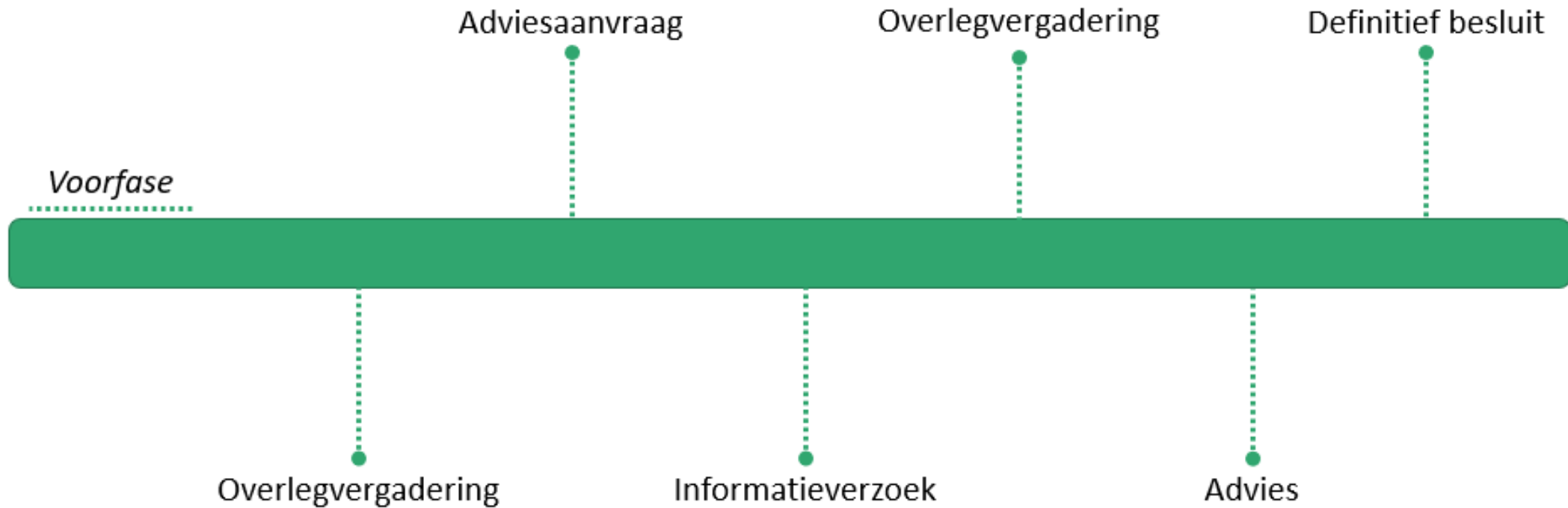
Besluiten in voorbereiding

(Proces)afspraken

Vergeet de toezichthouder niet!

Het proces in theorie

Wat wij horen ...

- Discussie over de vraag of iets advies-/instemmingsplichtig is;
- We moeten binnen twee weken adviseren/instemmen;
- De bestuurder heeft geen tijd voor overleg;
- Die informatie krijgen jullie niet want die is vertrouwelijk;
- We zien dat het besluit al wordt uitgevoerd;
- ...

Tips en tricks voor wezenlijke invloed!

- Van re-actief naar pro-actief: vraag hoe het arbobeleid binnen jullie organisatie is vormgegeven en praat met de preventiemedewerker, de bedrijfsarts, de vertrouwenspersoon ...;
- Maak optimaal gebruik van jullie formele WOR-rechten;
- Stel een VGWM-commissie in;
- Zorg voor voldoende scholing;
- Agendeer arbo als vast onderwerp op de overlegvergadering;
- Positioneer arbo als een strategisch vraagstuk.

Meer weten of vragen?
Neem contact op of check onze
WOR-app!

